

Sygnatura akt XI C 1332/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 6 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Małgorzata Bojarska

Protokolant:Ewa Chorzępa

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2017 r. we Wrocławiu

na rozprawie sprawy z powództwa Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K.

przeciwko P. K.

- o zapłatę 7 116,10 zł.

I. powództwo oddała;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 1 217 z ł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt XI C 1332/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 października 2015r. wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym strona powodowa Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K. wniosła o zasądzenie od pozwanego P. K. na jej rzecz kwoty 7116,10 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania strona powodowa podała, że na mocy umowy cesji z dnia 14 września 2014r. nabyła od (...) Sp. z o.o. wierzytelność przysługującą cedentowi względem pozwanego a wynikającą z umowy pożyczki, którą pozwany zawarł z Cedentem na kwotę 3600 zł. za pośrednictwem należącej do cedenta platformy internetowej www.kredito24.pl. (...) pieniądze zostały przekazane na wskazane przez pozwanego konto bankowe. Pomimo wezwania pozwany nie zwrócił kwoty pożyczki ani należnych odsetek.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie VI Nc-e (...) wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego sprzeciw skutecznie wniósł pozwany; na zasadzie przepisu art. 505³⁶ §1 kpc sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu sądowi.

Strona powodowa, uzupełniając braki pozwu w trybie przepisu art. 505³⁷ §1 kpc, podtrzymała żądanie pozwu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że nigdy nie zawierał umowy pożyczki, o której mowa w pozwie. Pozwany wymienił swój dowód tożsamości z powodu jego przypadkowego pęknięcia. Dowód osobisty, na który została zaciągnięta pożyczka nr (...) z 27 czerwca 2014 r., został uniemażniony w Urzędzie Miejskim W. z dniem 8 stycznia 2013 r. W obecności urzędnika został on przecięty na pół. Od tej daty pozwany legitymuje się dowodem osobistym nr (...) i nie wie, kto korzystał z unieważnionego ponad półtora roku wcześniej dowodu osobistego. Na załączonej przez stronę powodową umowie o pożyczkę, widnieje fałszywy adres pozwanego: ul. (...), (...)-(...) J.. P. K. od urodzenia mieszka i zameldowany jest we W. pod adresem Karmelkowa 52. Ponadto nigdy nie posiadał wskazanego w umowie numeru telefonu i adresu e-mail. Powyższy, fałszywy adres, którym posługiwała się osoba korzystająca z nieważnego dowodu osobistego Pozwanego, został również użyty podczas zawarcia np. umowy z (...) Sp. z o. o.

która zbyła swoją wierzytelność na rzecz (...) sp. z o. o.. Cesjonariusz, podobnie jak strona powodowa, skierował sprawę na drogę postępowania sądowego, która toczyła się przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Fabrycznej me Wrocławiu, XI C 1727/16 ale zakończyła się umorzeniem postępowania na skutek cofnięcia pozwu. Od wymiany dowodu osobistego nieznanemu sprawcy zaciągnął co najmniej cztery umowy pożyczki, pozwany złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa jednakże dochodzenia podlegały umorzeniu wobec niewykrycia sprawcy. Ponadto w dacie zaciągnięcia pożyczki pozwany przebywał w szpitalu a zatem nie mógł zawrzeć umowy pożyczki. Pozwany podniósł ponadto, że strona powodowa nie wykazała skutecznego przelewu wierzytelności, gdyż załączona umowa cesji nie określa jej w dostateczny sposób. Umowa cesji została zawarta na podstawie art. 509 kc. Przepis ten nakazuje, aby przelew wierzytelności oznaczonej co do tożsamości powinien być precyzyjnie udowodniony. Z treści umowy cesji wynika, że dotyczyła ona 996 wierzytelności, które wymienione zostały w załączniku nr 1 do umowy. Powód nie dołączył do odpisu pisma z 14 lipca 2016 r. tego załącznika. Tymczasem załącznik stanowi płyta CD z nagraniem listy bliżej nieznanymi imion i nazwisk wraz z nieopisanymi wartościami liczbowymi, sporządzona w programie typu microsoft excel. Treść załącznika nie precyzuje dostatecznie, że dotyczy on umowy, na którą powołuje się strona powodowa i nie indywidualizuje w dostateczny sposób ani osoby dłużnika ani wysokości jego zobowiązania. Także umowa cesji nie indywidualizowała wierzytelności w dostateczny sposób; nie jest wiadomym skąd wynikają kwoty składające się na należność główną, w szczególności wysokość prowizji wynikająca z umowy. Powód nie wyjaśnił także wskazanej przez siebie daty, od której nalicza odsetki. Przedłożone przez niego wezwanie do zapłaty datowane jest na dzień 14 września 2015 r. i nie wskazuje terminu do spełnienia świadczenia. Ponadto paragraf 4 umowy stanowi, że spłata pożyczki obejmuje: „prowizję rozliczaną w miesięcznych okresach rozliczeniowych w wysokości i terminach spłaty wynikających z Harmonogramu”. Powód nie przedłożył do pozwu oraz pisma procesowego ww. harmonogramu i tym samym nie udowodnił wysokości dochodzonej kwoty prowizji. Tym samym dochodzone przez niego roszczenie nie zostało udowodnione co do wysokości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 czerwca 2014r. na rachunek bankowy nr (...) należący do Z.- (...) Sp. z o.o. w W. przelana została kwota 0,01 zł. z rachunku nr (...); w tytule przelewu wskazano „ K. P. ul. (...) (...)-(...) J.”. Powyższe oznaczało akceptację warunków Ramowej Umowy Pożyczki nr (...) zawartej za pośrednictwem platformy internetowej (...) należącej do pożyczkodawcy, gdzie wskazano dane pożyczkobiorcy, m.in. nr dowodu osobistego (...). Umowa nie została zawarta w formie pisemnej.

Dowód: wyciąg z rachunku nr (...) k - 46,

Projekt Umowy Ramowej P. nr (...) k -38-44;

W dniu 14 września 2015r. pomiędzy Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarta została umowa przelewu wierzytelności; cedent oświadczył, że przysługują mu bezsporne i wymagalne wierzytelności pieniężne w stosunku do 996 dłużników, których lista stanowi Załącznik nr 1 umowy przelewu wierzytelności, wynikające z umów pożyczki zawartych przez cedenta z każdym z dłużników.

Dowód: umowa cesji wierzytelności z dnia 14 września 2015r k - 34-35;

W dniu 14 września 2015r. strona powodowa skierowała do pozwanego pismo informujące o zawarciu umowy cesji, wzywając pozwanego do zapłaty kwoty 7116,10 zł. Pismo zostało wysłane listem poleconym do pozwanego na adres ul. (...) (...)-(...) J..

Dowód: pismo strony powodowej wraz z kopią nr przesyłki poleconej k – 36-37;

W dniu 8 stycznia 2013r. unieważniono z powodu zniszczenia dowód osobisty pozwanego nr (...).

Dowód: pismo Kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego W. z dnia 11 kwietnia 2017r. k – 75;

Dochodzenia wszczęte na skutek zawiadomień pozwanego w przedmiocie podejrzeń popełnienia przestępstw na jego szkodę polegających na wprowadzenie w błąd pożyczkodawców co do tożsamości pożyczkobiorcy i doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pozwanego podlegały umorzeniu n wobec nie wykrycia sprawy czynów.

Dowód: postanowienia w przedmiocie umorzenia dochodzeń k – 82-88;

W dniach 27.06.2014r. – 30.06.2014r. pozwany przebywał w Klinice (...) Szpitala (...) z Polikliniką SP ZOZ we W. z powodu ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego.

Dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego k – 98-91.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa domagała się od pozwanego zapłaty kwoty 7116,10 zł. wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztów procesu wskazując, że na mocy umowy cesji nabyła od (...) Sp. z o.o. wierzytelność przysługującą cedentowi względem pozwanego a wynikającą z umowy pożyczki, którą pozwany zawarł z Cedentem za pośrednictwem należącej do cedenta platformy internetowej (...). Środki pieniężne zostały przekazane na wskazane przez pozwanego konto bankowe. Pomimo wezwania pozwany nie zwrócił kwoty pożyczki ani należnych odsetek.

Pozwany zarzucił brak legitymacji procesowej czynnej strony powodowej wskazując, Zarzut pozwanego jest zasadny. Wskazać należy, że aby ochrona prawna mogła być przez Sąd udzielona, z żądaniem jej udzielenia musi wystąpić osoba do tego uprawniona. Tymczasem w niniejszej sprawie strona powodowa nie wykazała czynnej legitymacji procesowej. Swoje uprawnienie do wystąpienia z powództwem strona powodowa opierała o nabycie wierzytelności na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 14 września 2014r. zawartej z (...) Sp. z o.o. jednakże w ocenie Sądu z przedłożonej umowy przelewu wierzytelności nie wynika, ażeby nabyła ona tę konkretną wierzytelność, której dochodzi w niniejszym procesie.

Legitymacja procesowa jest jedną z przesłanek materialnych, czyli okoliczności stanowiących w świetle norm prawa materialnego warunki poszukiwania ochrony prawnej na drodze sądowej. Otóż, aby ochrona prawna mogła być przez sąd udzielona, z żądaniem jej udzielenia musi wystąpić osoba do tego uprawniona. Tym uprawnieniem jest właśnie legitymacja procesowa czynna (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 maja 2005 r., I ACa 1202/04, LEX nr 175186). Wykazanie legitymacji procesowej czynnej po swojej stronie powinno mieć miejsce już w fazie składania pozwu i stanowić wstępny etap pozwalający Sądowi na rozważanie w dalszym zakresie zasadności roszczenia. Ponadto należy zauważyć, że w nauce postępowania cywilnego, jak i w praktyce sądowej przyjmuje się, że legitymacja procesowa jest właściwością podmiotu, w stosunku do którego sąd może rozstrzygnąć o istnieniu albo nieistnieniu indywidualnie – konkretnej normy prawnej przytoczonej w powództwie. Legitymacja procesowa jest więc zawsze powiązana z normami prawa materialnego. Sąd dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy i bierze tę przesłankę pod uwagę z urzędu, a zatem ma obowiązek ustalić tę okoliczność. Brak legitymacji procesowej zarówno czynnej, jak i biernej prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo (por. H. Pietrzykowski, Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach cywilnych, Warszawa 2007, s. 112).

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.). Na skutek przelewu, wierzytelność cedenta (dotychczasowego wierzyciela) przechodzi na cesjonariusza (nabywcę wierzytelności) w takim stanie, w jakim dotychczas istniała. Zasadniczo cesja nie wpływa na kształt wierzytelności, zmienia się jedynie podmiot uprawniony do żądania świadczenia. Przejście takie może być albo następstwem umowy albo bezpośrednim skutkiem przepisu ustawy. Warunkiem skutecznego zawarcia umowy przelewu i rozporządzenia wierzytelnością jest to, aby była ona zindywidualizowana. Winien zostać określony stosunek prawny, z którego ona wynika. Ważne jest zatem wskazanie stron tego stosunku, świadczenia, jak również jego przedmiotu. Umowa

przelewu może być w zasadzie zawarta w dowolnej formie. Jedynie art. 511 k.c. stanowi, że jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony. Mają więc tu zastosowanie przepisy ogólne kodeksu cywilnego co do formy czynności prawnej (art. 75-77 k.c. i art. 79-80 k.c.). Jednocześnie wskazać należy, że kodeks cywilny nie posługuje się pojęciem cesji globalnej. W literaturze określając ten rodzaj czynności wskazuje się, że obejmuje ona większość, a nawet wszystkie wierzytelności, także przyszłe, przysługujące wobec jednego lub kilku dłużników. Nie wzbudza kontrowersji cesja globalna, gdy istniejące wierzytelności zostały dostatecznie oznaczone (tak K. Zagrobelny, Komentarz do Kodeksu cywilnego, Warszawa 2006, CH BECK, str. 877).

W ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała, aby nabyła wierzytelność względem pozwanego, wynikającą z umowy pożyczki zawartej pomiędzy pozwanym a (...) Sp. z o.o.

W celu wykazania nabycia wierzytelności wobec pozwanego strona powodowa przedłożyła w poczet materiału dowodowego umowę przelewu wierzytelności z dnia 14 września 2014r. oraz płytę CD z plikiem zawierającym zestawienie imion, nazwisk oraz nieopisanymi wartościami liczbowymi, sporządzonym w programie typu M. (...). Na podstawie przedstawionego przez stronę powodową dokumentu w postaci umowy oraz zestawienia na płycie CD nie można stwierdzić, czy strona powodowa skutecznie nabyła wierzytelność od (...) Sp. z o.o. względem pozwanego. Z treści dołączonej do pozwu umowy przelewu wierzytelności z dnia 14 września 2014r. nie wynika, aby przedmiotem tej umowy były prawa i obowiązki wynikające z umowy pożyczki nr (...) zawartej dnia 27 czerwca 2014r. z pozwanym. Zasadnicza część umowy przelewu wierzytelności tj. szczegółowe określenie przelanych wierzytelności została bowiem wyłączona z jej tekstu i zawarta w załączniku do umowy – wykazie wierzytelności. Nie przedłożenie całej umowy przelewu wierzytelności z kolei powoduje uznanie przedłożonego dokumentu za nie spełniający wymogów dowodu wiarygodnego i nie budzącego wątpliwości. To zaś stawia pod znakiem zapytania twierdzenia strony powodowej i zasadność jej żądania, bowiem umowa bez załączników jest niekompletna, a to dyskwalifikuje przedłożoną umowę jako stanowiącą podstawę do nabycia wierzytelności wobec pozwanego. Wskazać należy, że z umowy przelewu wierzytelności nie wynika, by Załącznik nr 1 miał być sporządzony w formie zapisu na płycie CD. Słusznie wskazuje pozwany, że płyta CD zawiera listę bliżej nieznanych imion i nazwisk wraz z nieopisanymi wartościami liczbowymi, sporządzona w programie typu microsoft excel. Treść załącznika nie precyzuje dostatecznie, że dotyczy on umowy, na którą powołuje się strona powodowa i nie indywidualizuje w dostateczny sposób ani osoby dłużnika ani wysokości jego zobowiązania. Treści i forma załącznika nie pozwalają przyjąć, że stanowi on odzwierciedlenie konkretnej pozycji (wierzytelności) załącznika do umowy cesji. Brak jest też możliwości weryfikacji czy załączona przez stronę powodową tabela faktycznie przedstawia treść załącznika – wykazu wierzytelności, o którym mowa w umowie cesji.

Ponadto na marginesie Sąd zważył, że strona powodowa nie udowodniła również podstaw faktycznych dochodzonego roszczenia. Stwierdzić bowiem należy, że przedłożone przez stronę powodową dowody, zmierzające do wykazania, że pozwany w danym dniu i na określonych warunkach zaciągnął pożyczkę, nie pozwalają na ustalenie stanu faktycznego istotnego z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy. Co najwyżej, dowodzą one, że poprzednik powodowej spółki - cedent rzekomej wierzytelności wobec pozwanego, dysponował danymi osobowymi pozwanego wymienionymi w treści rzekomo zawartej przez cedenta z pozwanym umowy pożyczki, a przedsiębrane czynności skutkowały li tylko przygotowaniem projektu takiej umowy. Świadczy o tym dodatkowo okoliczność, że projekt umowy miał zostać podpisany przez obie strony i doręczony na zasadzie wymiany korespondencji. Takich podpisów, nawet złożonych dla celów dowodowych, natomiast brak. We współczesnych realiach tymczasem fakt dysponowania danymi danej osoby wcale nie musi oznaczać, że wejście w posiadanie tych danych nastąpiło w ramach jakiegokolwiek umowy, nie wspominając już o ustaleniu jej treści, zwłaszcza w świetle okoliczności podawanych przez pozwanego, którym to okolicznościom strona powodowa nie przeczyła.

Innymi słowy, dowód załączony przez stronę powodową i oznaczony jako ramowa umowa pożyczki nie stanowi dokumentu prywatnego w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Nie został on bowiem przez nikogo podpisany, a w szczególności nie zawiera podpisu pozwanego. Z treści uzasadnienia pozwu można domniemywać, że chodziło o umowę zawieraną na odległość z wykorzystaniem Internetu, zwłaszcza że współcześnie nie sposób kwestionować dopuszczalności stosowania tego rodzaju metody składania oświadczeń woli. Jednocześnie jednak nie sposób nie zauważyć, że przedsiębiorca świadczący usługi na rzecz konsumentów zawierając umowy przez

sieć internetową musi liczyć się w ramach ryzyka gospodarczego ze zwiększonym ryzykiem utrudnień w wykazywaniu podstaw faktycznych swych roszczeń i winien metodę ich ewentualnego wykazywania mieć na względzie już na etapie zawierania umów. Strona powodowa tymczasem nie przedstawiła żadnego jednoznacznego, wiarygodnego dowodu potwierdzającego, że pozwany rzeczywiście złożył oświadczenie woli o zawarciu umowy o treści takiej, jak w wydruku umowy ramowej pożyczki. Dlatego również prawdopodobne jest, że pozwany takie oświadczenie złożył, jak i to, że oświadczenie takie złożyła dowolna osoba posługująca się danymi pozwanego - co wynika z dowodów przedłożonych przez pozwanego. Sam wydruk projektu umowy bez jakiegokolwiek dowodu na okoliczność, by oświadczenie w niej zawarte złożył pozwany, nie jest wystarczający do tego, by uznać ją za zawartą i to zwłaszcza, że dokument ten – jak wynika z jego treści – miał zostać, a nie został, podpisany. Nie może też stanowić dowodu na okoliczność zawarcia przez pozwanego umowy pożyczki z dnia 27 czerwca 2014 r. wydruk mający stanowić dowód dokonania przelewu na rzecz pozwanego kwoty pożyczki (k. 47). Wydruk ten nie zawiera jakichkolwiek oznaczeń pozwalających na identyfikację sposobu jego wygenerowania, źródła podanych w nim danych, a w szczególności nie zawiera oznaczeń wskazujących, iż jest dokumentem nie wymagającym podpisu stosownie do przepisów prawa bankowego (zatem nim nie jest). Nie wiadomo, czy jest to wydruk z wewnętrznego systemu informatycznego strony powodowej, czy może z jakiegoś systemu bankowości internetowej (co wątpliwe zważywszy na formę tego dokumentu, który nie zawiera żadnych identyfikujących oznaczeń). Powyższego nie zmienia fakt poświadczenie tego dokumentu za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika, gdyż sama jego treść uniemożliwia weryfikację, czym faktycznie pozostaje pierwotna wersja dokumentu. Tym samym w ocenie Sądu nie dowodzi on ani zawarcia umowy, ani faktycznego przekazania jakichkolwiek pieniędzy pozwanemu.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie udźwignęła ciężaru udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Podkreślić przy tym trzeba, że samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 r., sygn. I PKN 660/00, Wokanda 2002/7-8/44). Stosownie do treści art. 232 k.p.c. obowiązek wskazania dowodów obciąża przede wszystkim strony, a w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Oznacza to, że ten, kto powołuje się na przysługujące mu prawo, występując z żądaniem obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądania. Chodzi tu o fakty, które mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wykazujące istnienie prawa.

Zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontrydiktoryjności sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Dopuszczenie dowodu z urzędu jest co do zasady prawem, a nie obowiązkiem sądu. W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

W niniejszej sprawie strona powodowa dochodziła zapłaty wierzytelności przysługującej jej rzekomo wobec pozwanego z tytułu umowy pożyczki, a tym samym powinna udowodnić istnienie wierzytelności, jej wymagalność i wysokość oraz ciąg czynności prowadzących do jej nabycia, skoro z faktów tych wywodzi skutki prawne. W szczególności ta ostatnia okoliczność nie została przez stronę powodową wykazana; tym samym, w świetle powyższych rozważań stwierdzić należy, że strona powodowa nie wykazała, iż przysługuje jej roszczenie dochodzone niniejszym pozwem tj., że posiada legitymację procesową czynną w niniejszej sprawie, co skutkowało oddaleniem powództwa, o czym orzeczono w sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono na zasadzie przepisu art. 98 kpc.